

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2026

Α' ΦΑΣΗ

Ε_3.Αλ3Α(ε)

ΤΑΞΗ: Γ' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ: ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ

Ημερομηνία: Σάββατο 10 Ιανουαρίου 2026**Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες****ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ****Α. ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ****ΕΠΙΚΟΥΡΟΣ, Επιστολή στον Μενοικέα, 122**

Μήτε νέος τις ὦν μελλέτω φιλοσοφεῖν, μήτε γέρον ὑπάρχων κοπιά τω φιλοσοφῶν· οὔτε γὰρ ἄωρος οὐδεὶς ἐστὶν οὔτε πάρωρος πρὸς τὸ κατὰ ψυχὴν ὑγιαῖνον. Ὁ δὲ λέγων ἢ μήπω τοῦ φιλοσοφεῖν ὑπάρχειν ὥραν ἢ παρεληλυθέναι τὴν ὥραν, ὁμοίος ἐστὶν τῷ λέγοντι πρὸς εὐδαιμονίαν ἢ μήπω παρῆναι τὴν ὥραν ἢ μηκέτι εἶναι. Ὡστε φιλοσοφητέον καὶ νέω καὶ γέροντι, τῷ μὲν ὅπως γηράσκων νεάζῃ τοῖς ἀγαθοῖς διὰ τὴν χάριν τῶν γεγονότων, τῷ δὲ ὅπως νέος ἅμα καὶ παλαιὸς ἦ διὰ τὴν ἀφοβίαν τῶν μελλόντων. Μελετᾶν οὖν χρὴ τὰ ποιοῦντα τὴν εὐδαιμονίαν, εἴπερ παρούσης μὲν αὐτῆς πάντα ἔχομεν, ἀπουσίας δὲ πάντα πράττομεν εἰς τὸ ταύτην ἔχειν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. Να γράψετε τον αριθμό που αντιστοιχεί σε καθεμιά από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτόν τη λέξη «**Σωστό**», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «**Λάθος**», αν είναι λανθασμένη, με βάση το αρχαίο διδαγμένο κείμενο του Επικούρου (μονάδες 5) και να τεκμηριώσετε κάθε απάντησή σας γράφοντας τις **λέξεις/φράσεις** του συγκεκριμένου αρχαίου διδαγμένου κειμένου που την επιβεβαιώνουν (μονάδες 5).

1. Για κανέναν άνθρωπο δεν είναι πια πολύ αργά να φροντίσει για την υγεία της ψυχής του μέσω της φιλοσοφίας.
2. Οι ηλικιωμένοι οφείλουν κατά κύριο λόγο να φιλοσοφούν.

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2026

Α' ΦΑΣΗ

E_3.Αλ3Α(ε)

3. Όταν δεν έχουμε πλούτο, κάνουμε τα πάντα για να τον αποκτήσουμε.
4. Χάρη στη φιλοσοφία ο νέος απαλλάσσεται από το φόβο για όσα θα γίνουν στο μέλλον.
5. Στο κείμενο κυριαρχεί ο δεοντολογικός χαρακτήρας.

Μονάδες 10

B1. Σε ποια στοιχεία του κειμένου θα μπορούσαμε να στηριχτούμε, ώστε να καταλήξουμε στο συμπέρασμα πως ο Επίκουρος πιστεύει ότι η φιλοσοφία αφορά όλους τους ανθρώπους ανεξαιρέτως;

Μονάδες 10

B2.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Αριστοτέλης, Ἠθικὰ Νικομάχεια, Β 2.1-4, 1103b26-1104a5

Ο Αριστοτέλης αναλύει τη φύση των ηθικών αρετών, οι οποίες κατακτώνται χάρη στη συνήθεια που δημιουργείται με την επανάληψη μιας ενέργειας. Ξεκινώντας την ανάλυσή του, διευκρινίζει ότι η φιλοσοφική ενασχόληση με τις ανθρώπινες πράξεις, αντίθετα από τη θεωρητική γνώση (μαθηματική, φυσική, θεολογία), έχει πρακτική χρησιμότητα και εφαρμογή.

Επειδή λοιπόν η παρούσα φιλοσοφική μας ενασχόληση δεν έχει ως στόχο της, όπως οι άλλες, τη θεωρητική γνώση (η έρευνά μας δηλαδή δεν γίνεται για να μάθουμε τι είναι η αρετή, αλλά για να γίνουμε ενάρετοι αλλιώς δεν θα είχε κανένα νόημα), είναι ανάγκη να εξετάσουμε το θέμα «πράξεις», με το νόημα «πώς πρέπει να τις πράττουμε» αυτό, φυσικά, επειδή από αυτές εξαρτάται και το τι θα είναι τελικά οι έξεις μας, όπως το έχουμε ήδη πει. Ας βάλουμε λοιπόν ως βάση τη γενικά παραδεκτή αρχή ότι οι πράξεις μας πρέπει να κατευθύνονται από τον ορθό λόγο [...]. Ας σπεύσουμε όμως να συμφωνήσουμε από τώρα μεταξύ μας πως κάθε φορά που μιλούμε για πράξεις και για συμπεριφορές ο λόγος μας δεν μπορεί παρά να είναι γενικός και όχι ακριβής ως τη λεπτομέρεια. Το είπαμε ήδη στην αρχή, ότι οι φιλοσοφικοί μας λόγοι πρέπει να ζητούμε να είναι αντίστοιχοι προς το θέμα μας -και, βέβαια, τα θέματα τα σχετικά με τη

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2026

Α΄ ΦΑΣΗ

E_3.Αλ3Α(ε)

συμπεριφορά μας και με ό,τι μας συμφέρει και μας ωφελεί δεν έχουν τίποτε το σταθερό, όπως δεν έχουν τίποτε το σταθερό και τα θέματα τα σχετικά με την υγεία μας.

(Μτφρ. Δ. Λυπουρλής)

Να συγκρίνετε την άποψη του Επίκουρου για τον σκοπό και την αξία της φιλοσοφίας με την αντίστοιχη άποψη του Αριστοτέλη, όπως αυτή διατυπώνεται στο παραπάνω παράλληλο κείμενο από τα Ήθικα Νικομάχεια.

Μονάδες 10

B3. Να επιλέξετε τη σωστή φράση από τις προτεινόμενες επιλογές ώστε να συμπληρώσετε ορθά το νόημα της φράσης.

1. Η σωκρατική αμφισβήτηση υπήρξε
  - α. δημιουργική
  - β. πηγή άρνησης
2. Ο Σωκράτης καταδικάστηκε επειδή
  - α. δεν είχε εκπληρώσει τις στρατιωτικές υποχρεώσεις του
  - β. θεωρήθηκε υπεύθυνος για την πολιτική συμπεριφορά των μαθητών του
3. Το πρώτο θέμα συζήτησης Σωκράτη και Πλάτωνα είναι
  - α. η φύση της αρετής
  - β. η διαδασκαλία της αρετής
4. Στη δικαιοσύνη κατά τον Πλάτωνα εμπεριέχονται τρεις αρετές
  - α. σοφία, ανδρεία, σωφροσύνη
  - β. ανδρεία, εντιμότητα, σοφία
5. Ο Αριστοτέλης πρόβαλε τον όρο
  - α. ευτυχία
  - β. ευδαιμονία

Μονάδες 10

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2026

Α΄ ΦΑΣΗ

Ε_3.Αλ3Α(ε)

B4. α. Να επιλέξετε τις λέξεις με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια οι λέξεις

που σας δίνονται:

α. παρούσης

1.οντότητα

2.παρόρμηση

β. παρεληλυθέναι

1. αλήθεια

2. προσηλυτισμός

3. κατάλυση

γ. μελλέτω

1.μέλημα

2.μελέτη

3.μέλλον

δ. ἔχειν

1. διένεξη

2. μέθεξη

3. άφεση

Μονάδες 4

B4. β. Να σχηματίσετε ετυμολογικά συγγενείς λέξεις με τις παραγωγικές καταλήξεις

που σας δίνονται:

υπάρχων : -ικός

ώραν : -ιμος

παρεληλυθέναι: -ιτός

λέγοντι: -τός

ἦ : -ώδης

ἔχομεν : -μα

Μονάδες 6

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2026

Α' ΦΑΣΗ

E_3.Αλ3Α(ε)

Β. ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ίσοκράτους *Ἀρχίδαμος* 35-39

Isocrates, Volume I

To Demonicus. To Nicocles. Nicocles or the Cyprians. Panegyricus. To Philip. Archidamus

μτφρ.: George Norlin

εκδόσεις: LOEBCLASSICALLIBRARY

Ο Ισοκράτης στον λόγο του Ἀρχίδαμος παρουσιάζει τον Ἀρχίδαμο, το νεαρό βασιλόπαιδο και διεκδικητή του σπαρτιατικού θρόνου να μιλάει στη βουλή της Σπάρτης και να προσπαθεί να πείσει τους Σπαρτιάτες να μην δεχτούν τον όρο της ανεξαρτησίας της Μεσσήνης από την πατρίδα τους, αλλά να ταπεινώσουν τους ιδρυτές της, τους Θηβαίους. Στο συγκεκριμένο κείμενο ο Ἀρχίδαμος υποστηρίζει ότι το δίκαιο θριαμβεύει πάντοτε.

Ἐγὼ δὲ περὶ μὲν τῶν ἄλλων ὁμολογῶ τούτοις, ὅπως δὲ χρὴ τοῦ δικαίου ποιεῖσθαι τι προϋργαίτερον, οὐδεὶς ἂν με λέγων πείσειεν. Ὅρῳ γὰρ καὶ τοὺς νόμους ἔνεκα τούτου κειμένους καὶ τοὺς ἄνδρας τοὺς καλοὺς τε καὶ ἀγαθοὺς ἐπὶ τούτῳ **φιλοτιμουμένους** καὶ τὰς εὖ πολιτευομένας πόλεις περὶ τούτου μάλιστα σπουδαζούσας, [36] ἔτι δὲ τοὺς πολέμους τοὺς προγεγενημένους οὐ κατὰ τὰς δυνάμεις, ἀλλὰ κατὰ τὸ δίκαιον τὸ τέλος ἅπαντας εἰληφότας, ὅλως δὲ τὸν βίον τὸν τῶν ἀνθρώπων διὰ μὲν κακίαν ἀπολλύμενον, δι' ἀρετὴν δὲ σωζόμενον, ὥστ' οὐκ **ἀθυμεῖν** δεῖ τοὺς ὑπὲρ τῶν δικαίων **κινδυνεύειν** μέλλοντας, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον τοὺς ὑβρίζοντας καὶ τοὺς τὰς εὐτυχίας μὴ μετρίως φέρειν ἐπισταμένους. [37] Ἐπειτα κακεῖνο χρὴ σκοπεῖν· νυνὶ γὰρ περὶ μὲν τοῦ δικαίου πάντες τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχομεν, περὶ δὲ τοῦ συμφέροντος ἀντιλέγομεν· δυοῖν δὲ προτεινομένοις ἀγαθοῖν, καὶ τοῦ μὲν ὄντος προδήλου, τοῦ δ' ἀγνοουμένου, πῶς οὐκ ἂν ποιήσατε καταγέλαστον· εἰ τὸ μὲν ὁμολογούμενον ἀποδοκιμάσατε, τὸ δ' ἀμφισβητούμενον ἐλέσθαι δόξειεν ὑμῖν, ἄλλως τε καὶ τῆς αἰρέσεως τοσοῦτον **διαφερούσης**; [38] ἐν μὲν γὰρ τοῖς ἑμοῖς λόγοις ἔνεστι μηδὲν μὲν προέσθαι τῶν ὑμετέρων αὐτῶν μηδ' αἰσχύνῃ μηδεμιᾶ τὴν πόλιν περιβαλεῖν, ὑπὲρ δὲ τῶν δικαίων κινδυνεύοντας ἐλπίζειν ἄμεινον ἀγωνιεῖσθαι τῶν ἐχθρῶν, ἐν δὲ τοῖς τούτων ἀφεστάναι μὲν ἤδη Μεσσήνης, προεξαμαρτόντας δὲ τοῦτ' εἰς ὑμᾶς αὐτοὺς τυχὸν καὶ τοῦ συμφέροντος καὶ τοῦ δικαίου καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων ὧν προσδοκᾶτε διαμαρτεῖν. [39]

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2026

Α΄ ΦΑΣΗ

E_3.Αλ3Α(ε)

καὶ γὰρ οὐδὲ τοῦτό πω φανερόν ἐστιν, ὥς ἂν ποιήσωμεν τὰ κελευόμενα, βεβαίως ἤδη τὴν εἰρήνην ἄξομεν. [...]

Λεξιλόγιο :

ἔνεστι : υπάρχει

Προέσθαι (προῖμαι) : παραχωρῶ, αφήνω

Γ1. Να γράψετε στο τετράδιό σας την απόδοση στη νέα ελληνική του παρακάτω αποσπάσματος: «*ἐν μὲν γὰρ... τὴν εἰρήνην ἄξομεν*».

Μονάδες 20

Γ2. Ποια άποψη διατυπώνει ο ομιλητής για τὸ δίκαιο και πώς την τεκμηριώνει; Σε ποιο συμπέρασμα καταλήγει;

Μονάδες 10

Γ3. α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

- **τοὺς ἄνδρας τοὺς καλοὺς:** τη δοτική του ίδιου αριθμού, αφού πρώτα μετατρέψετε το επίθετο στον συγκριτικό βαθμό
- **ἅπαντας:** τη γενική του ίδιου αριθμού στο θηλυκό γένος
- **τῆς αἰρέσεως:** την αιτιατική του ίδιου αριθμού
- **εἷ:** τον ίδιο τύπο στον συγκριτικό βαθμό

Μονάδες 5

Γ3. β. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

- **Ὅρῳ:** το β΄ πληθυντικό πρόσωπο ευκτικής παθητικού αορίστου
- **εἰληφότας:** το α΄ πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του ίδιου χρόνου στη μέση φωνή
- **ἀθυμεῖν:** το β΄ ενικό πρόσωπο προστακτικής του ίδιου χρόνου
- **ἐλέσθαι:** τη μετοχή του ίδιου χρόνου στην ενεργητική φωνή στη γενική του ενικού αριθμού, του ουδετέρου γένους
- **διαφερούσης:** το β΄ ενικό πρόσωπο της προστακτικής του παρακειμένου στη μέση φωνή

Μονάδες 5

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2026

Α΄ ΦΑΣΗ

E_3.Αλ3Α(ε)

Γ4. α. οὐδείς ἂν με λέγων πείσειεν: Να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

Μονάδες 4

Γ4. β. Να αναγνωριστούν συντακτικά οι παρακάτω τύποι : φιλοτιμουμένους, ἄθυμειν, κινδυνεύειν, διαφερούσης.

Μονάδες 4

Γ4. γ. εἰ τὸ μὲν ὁμολογούμενον ἀποδοκιμάσaiτε: Να εντοπίσετε την απόδοση του υποθετικού λόγου (μονάδα 1), να τον χαρακτηρίσετε (μονάδα 1)

Μονάδες 2**Σας ευχόμαστε επιτυχία!**